
GENTSE MEMORIEDAGEN: 1-2-3-4 JULI

1 Juli 1578

Stichting van de Calvinistische Universiteit.
Zie artikel daarover in dit nummer.

1 Juli 1640

“Op 2 uren tyds wierd de kappe van St-Baefskerke afgebrand; en den dyssendag daernaer ontstak hetselve vuer, maar wierd welhaest geblust”, schrijft Justus Billiet.

1 Juli 1794

De Oostenrijkse generaal en gans het garnizoen verlaten 's nachts de stad. Gedurende 4 dagen zou de orde gehandhaafd worden door de 4 hoofdgilden en de corporaties.

1 Juli 1810

Geboorte te Ieper van Louis Van Houtte.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2001 - N°2 - pp. 114-115.

1 Juli 1833

Geboorte van Joseph-Jacques Kerfysier.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2002 - N°5 - p. 303.

1 Juli 1838

De eerste paardenkoersen gaan door in St-Denijs-Westrem.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 1993 - N°1 - pp. 33-34.

1 Juli 1842

Loketopening van de Banque de Flandre.

Zie ook "Ghendtsche Tydinghen" - 2000 - N°5 - pp. 320-322.

1 Juli 1843

De eerste patiënt wordt ingeschreven in het gesticht van het Strop.

Toen de guinguette "Het Strop" in 1841 te koop aangeboden werd drong Guislain er bij Kanunnik De Decker op aan dit complex te kopen en om te vormen tot een rusthuis voor mannelijke zwakzinnigen. Er moest niet zo veel aan veranderd worden.

In 1901 werd er door de Broeders van Liefde een afdeling opgericht voor zwakzinnige kinderen die gehecht was aan het verplegingsinstituut.

1 Juli 1848

Geboorte te Gent van Henri Van Cleemputte.

Alhoewel een plein naar hem genoemd werd in St-Amandsberg zal hij wel voor veel Gentenaars een totaal onbekende zijn.

Als Dokter in de geneeskunde was hij werkzaam in het toenmalig "Weldadigheidsbureau" en in de Burgerlijke Godshuizen. Hij had zijn eigen praktijk op de Antwerpse steenweg.

Deze minnelijke en sociaalvoelende dokter zou, moest hij vandaag nog geleefd hebben, zeker last gekregen hebben met de "Orde der Geneesheren", want zijn leuze was: "Wie niet kan betalen, betaalt niet en wordt evengoed verzorgd". En dat was ook zo.

Het was dus geen wonder dat deze man die dagelijks geconfronteerd werd met

de miserabele levensomstandigheden van een groot deel van de bevolking, zou proberen, ook langs politieke weg, daar verandering aan te brengen.

Hij was nog jong toen hij reeds zetelde in de Gemeenteraad van St-Amandsberg. In 1884 werd hij Schepen.

Hij lag aan de basis van het indijken van de pokkenepidemie van 1882-1883 en zorgde ervoor dat een deel van de vervuilde Rietgracht die verantwoordelijk was voor vele ziektes, gedempt werd.

Toen de 2e burgemeester van St-Amandsberg, Victor Braeckman, in 1908 stierf, was het bijna vanzelfsprekend dat Dr. Van Cleemputte zijn opvolger zou worden.

Dat deze gelukkige keuze mocht rekenen op de enthousiaste goedkeuring van de bevolking moge blijken uit de feestelijkheden die plaatsgrepen bij zijn inhaling. Na een Te Deum in de St-Amanduskerk volgde een democratisch banket voor 400 personen. Een muziekfestival op 5 kiosken (voor minder deed men het niet in die tijd) en als besluit een groot vuurwerk op het Heilig Hartplein. Aan de feestdis werd een gelegenheidsgedicht voorgedragen door de auteur die niemand minder was dan de Vlaamse dichter René Declercq die toen in St-Amandsberg woonde. Wij pikken er 4 regels uit die goed resumeren wat de bevolking dacht: "Kan men wijzer raadsman wensen, Dan wie door zijn troostend ambt, Als de vriend der kranke mensen, Leed en bekommernis bekampt?" Dr Van Cleemputte was burgemeester van St-Amandsberg van 1908 tot 1921. Wanneer destijds sommigen vragen stelden betreffende het feit dat hij de armen gratis behandelde, antwoordde hij: "Och! als ik niets meer heb, dan ga ik naar het Hospice."

Was dit een voorgevoel? Op het einde van zijn leven kon Dr. Van Cleemputte zijn huishuur niet meer betalen en hij werd opgenomen in het Hospice waar hij stierf.

Ga ze nog maar eens gaan zoeken, zulke dokters... en zulke burgemeesters!

1 Juli 1875

Inhuldiging in de "Lys" van de machtigste stoommachine in ons land.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 1981 - N°3 - p.124

1 Juli 1934

Inhuldiging van het Speelplein Désiré Cnudde.

Dit speelplein werd opgericht door het "Beschermtcomité van de Officiële Scholen van Gent" op het einde van Steenakker. Het werd genoemd naar de toenmalige Schepen van Onderwijs.

Wegens de houding van Cnudde onder de bezetting werd dit speelplein na de oorlog herdoopt in Speelplein Henri Story.

2 Juli 1795

De Provincie Oost-Vlaanderen wordt het “Département de l’ Escaut”.

2 Juli 1844

Gans de Koninklijke Familie verblijft in Gent voor o.m. de Eerste steenlegging van het Entrepôt, de inhuldiging van de Marcellisbrug en de grote zaal van het Paleis van Justitie.

2 Juli 1845

Een borstbeeld van Jacob Van Artevelde wordt geplaatst in de Troonzaal van het Stadhuis.

2 Juli 1888

Blijde Intrede van Mgr. Henri Lambrecht als 23e Bisschop van Gent. Zoals de meeste Bisschoppen van Gent was hij geen Gentenaar. Hij werd immers op 26 Januari 1848 geboren te Welden nabij Oudenaarde. Hij was een van de jongsten, want hij was maar 40 jaar toen hij hier benoemd werd.

Als zoon van een gemeenteontvanger volgde hij lager onderwijs op de parochieschool en liep hij college in Oudenaarde en in Sint-Niklaas.

In 1866, hij is dan 18 jaar, komt hij naar het Seminarie in Gent en 5 jaar later wordt hij priester gewijd. Maar nog vóór die wijding wordt hij naar de Universiteit van Leuven gestuurd om er theologie te studeren. Hij haalt er het doctoraat in deze discipline en doceert er enkele jaren in de Faculteit Theologie.

Zijn kandidatuur voor een professoraat wordt gedwarsboomd door de Gentse Bisschop Mgr. Bracq die andere plannen voor hem heeft. Lambrecht wordt hulpbisschop alhier.

Hij staat Bracq bij in het bestuur van zijn bisdom en wanneer deze laatste in 1888 overlijdt zal Lambrecht hem opvolgen.

Het verschil met de 84-jarige Bracq is onmiddellijk merkbaar. Lambrecht bezoekt direct een aantal steden van zijn bisdom en grijpt elke gelegenheid aan om zijn diocesanen te ontmoeten. Hij wil werk maken van het arbeidersvraagstuk en begint met de organisatie van een “Congres der Sociale Werken”. Hij realiseert zich dat de pers een machtig wapen is en wil een katholiek volksdagblad oprichten dat tegen een lage prijs ‘s morgens vroeg aan de arbeiders bezorgd kan worden. Het feit dat het socialistisch dagblad “Vooruit” reeds 4 jaar bestond zal wel niet vreemd geweest zijn aan deze wens.

Al deze plannen werden opgeschort door zijn onverwacht overlijden.

2 Juli 1889

Dood van Mgr. Henri Lambrecht, precies één jaar na zijn Blijde Intrede. Hij had al geen al te sterke gezondheid en had gedurende het eerste jaar van zijn episcopaat te veel van zijn krachten gevergd. Tijdens een vormingsplechtigheid in Denderleeuw werd hij plotseling onwel en overleed de daaropvolgende nacht, slechts 41 jaar oud.

Hij werd begraven te Welden maar in een kapel van de St-Baafskathedraal is er een grafmonument dat gemaakt werd door Remi Rooms.

Voor een foto van zijn Blijde Intrede, zie "Waar is de Tijd?" - N°9 - p.219

3 Juli 1468

Huwelijk te Damme van Karel de Stoute met Margareta van York.

Zie ook vorig nummer onder 28 Juni.

3 Juli 1543

Het Steen van Auwegem in de Opperscheldestraat wordt op bevel van Keizer Karel aangekocht om te dienen tot woning van de Proost van St-Baafs.

Lucas Munich was de eerste die er zijn intrek nam. Zijn opvolger Viglius liet er grote veranderingen aanbrengen.

Ga niet op zoek naar het Steen van Auwegem, want het bestaat niet meer.

Na de aankoop werd het trouwens het "Hof van St-Baafs" genoemd. Ook dit zult gij niet meer vinden en de straat waar het zich bevond is ook verschillende malen van naam veranderd.

Om kort te zijn: waar dit Steen vroeger stond, staat nu het Gouvernementshotel in de Gouvernmentstraat, zij het dan ook dat het oorspronkelijk steen veel kleiner was, het was in feite een normale herenwoning. Maar een woning met een hele geschiedenis.

Onder de Calvinisten werd ze verbeurd verklaard en tot woonst gegeven aan de Prins van Oranje. Het werd dan ook herdoopt in "Hof van Oranje", zij het dan ook dat de Prins er nooit gewoond heeft, wel gelogeerd tijdens zijn verblijven in Gent. Vandaar de straatnaam "Oranjeberg".

Enkele jaren na de val van het Calvinistisch regime werd het gebouw teruggeschonken aan de geestelijke overheid en werd het het Bisschoppelijk Paleis. De Opper- of Hooge Scheldestraat evolueerde mee en werd nu de Bisschopstraat genoemd. De eerste Bisschop die er woonde was Mgr. Damant, de laatste Prins van Lobkowitz.

Bisschoppen wonen meestal niet in armzalige krotjes en toen de Fransen hier binnenvielen vonden ze deze woning uitstekend geschikt om er hun Prefectuur in onder te brengen. De Bisschopstraat verdween vanzelfsprekend en werd nu de Prefectuurstraat.

Maar ook de Fransen mochten het hier op een bepaald moment aftrappen en de Franse Prefect werd vervangen door een Nederlandse Gouverneur. Gevolg: het gebouw werd herdoopt in Gouvernementshotel en de Prefectuurstraat werd de Gouvernementstraat. Zo kan men natuurlijk bezig blijven. Dat vonden ook onze huidige beleidsvoerders die het van prioritair belang achten de meer dan anderhalve eeuw oude naam “Gouvernementshotel” te veranderen in “Provinciehuis”. De vooruitgang kan men niet tegenhouden...

Op het einde van de 19e eeuw werd er een nieuw Gouvernementshotel gebouwd dat door de aftrekkende Duitsers in 1944 in brand werd gestoken. Het werd herbouwd in de vorm die wij nu kennen.

In de loop der eeuwen hebben in dit Bisschoppelijk Paleis-Prefectuur-Gouvernementshotel heel wat illustere personages gelogeed, waaronder Albrecht en Isabella, Lodewijk XV, Napoleon, Willem I en Leopold I.

3 Juli 1842

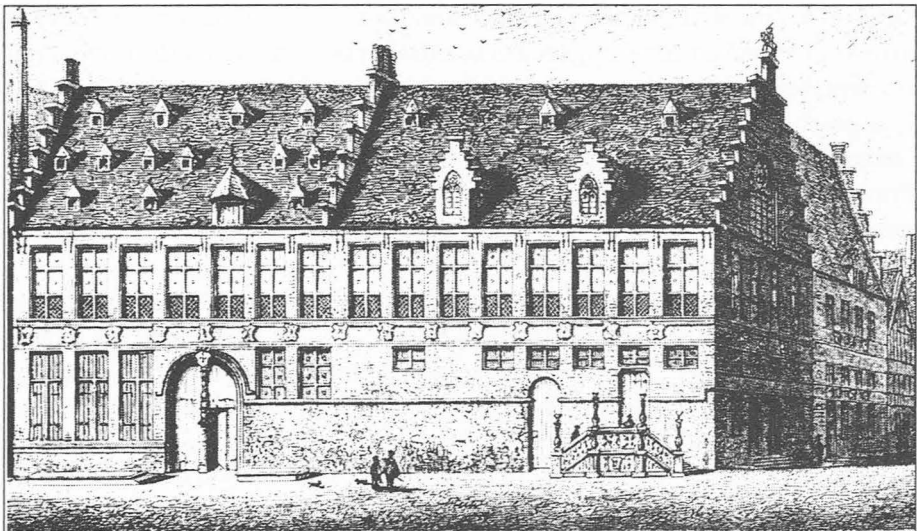
Het lokaal van de St-Jorisgilde wordt openbaar verkocht.

Anders gezegd het St-Jorishof, bij de Gentenaars nog altijd beter bekend als “de Cour St-Georges”.

Er wordt nog al eens graag beweerd dat het huidig St-Jorishof gebouwd werd in 1228.

Dat zou een mooi record zijn, maar het is helaas niet waar.

Wat er in 1228 gebouwd werd waren hallen en een soort stapelplaats die gebruikt werden door kooplieden en halleheren.

Het Sint-Jorishof in 1585.

Wanneer er in 1425 een nieuwe lakenhalle gebouwd wordt betekende dit het einde van de bijna 2 eeuwen oude hallen.

De St-Jorisgilde bouwde op die plaats haar Gildehuis dat veel uitgestrekter was dan het huidig gebouw. Er moest immers plaats zijn voor de schietbanen; het strekte zich uit tot bij het Belfort.

Het mag terecht een historisch gebouw genoemd worden want er speelden zich belangrijke evenementen af voor Gent. In 1477 werd Maria van Bourgondië er gedwongen het Groot Privilegie te ondertekenen. Het is ook dààr dat zij in hetzelfde jaar de gevolgmachtigden ontving van de Duitse Keizer Frederik III die haar haar hand kwam vragen voor zijn zoon Maximiliaan.

Heel wat hoge gasten logeerden er; vermelden wij enkel Keizer Karel en Napoleon.

De gilde verbleef er tot aan haar afschaffing door de Fransen die het St-Jorishof in 1798 openbaar verkochten als "nationaal goed".

Sedert 1838 was er in de ruime bovenkamer een ijzer- en blikwinkel en een speelgoedbazar. Op de gevel kon men lezen: "Foore van Leipzig op het eerste. Vrije ingang. Kramerijen, kindewagens, speelgoed, etc."

Het gelijkvloers kende diverse bestemmingen, maar werd meestal gebruikt - wat dacht u?- als herberg. Zo was er op een gegeven moment de "Kantien West-Vlaandria" met op de vensters geschilderd "Verkoop van Oude Klare".

Het gebouw werd door de Stad aangekocht in 1910 en op een prachtige wijze gerestaureerd door architect Henri Geirnaert, daarin bijgestaan door stadsarchitect Charles Van Rysselberghe.

Vermeldenswaard is dat op de dag dat het St-Jorishof voor de 2e maal openbaar verkocht werd, namelijk op 3 Juli 1842, op 500 meter daar vandaan in een werkmansgezin in de Veerstraat een jongetje geboren werd dat de naam van Karel meekreeg. Hij zou zo populair worden als volkszanger dat hij een standbeeld kreeg bij de St-Jacobskerk.

3 Juli 1842

Geboorte van Karelke Waeri.

Over Karelke kunt ge uitgebreid lezen in "Ghendtsche Tydinghen" - 1972 - N°5 - pp. 84-89 en 1976 - N°2 - pp. 84-95.

3 Juli 1848

Dood van Félix de Hemptinne.

Afkomstig van het Brabantse Jauche werd hij geboren op 20 Februari 1783.

Hij vestigde zich in Gent en begon een katoenfabriek in de Molenaarstraat.

In 1815 trouwde hij met Henriette, de dochter van Hubert Lousbergs.

Zijn bedrijf bestond oorspronkelijk uit een spinnerij en een weverij, maar na de

dood van zijn schoonvader in 1826 kwam ook de katoendrukkerij Lousbergs in zijn handen.

In 1830 stond zijn bedrijf, samen met dat van Voortman, aan de top van de Gentse katoenindustrie.

Hij was bovendien actief in de politiek en zetelde in de gemeenteraad, de provincieraad en het parlement.

Na zijn dood werd het bedrijf, dat in 1873 omgevormd werd tot de N.V. Florida, geleid door zijn zoon Charles.

Hij werd begraven op het Campo Santo.

3 Juli 1872

Dood van Ferdinand Snellaert.

Alhoewel hij op 21 Juli 1809 geboren werd in Kortrijk mogen wij hem zonder schroom opnemen in de galerij der Gentse figuren.

Hij studeerde aanvankelijk in Utrecht en trad in 1829 in dienst van het Hollands leger als Gezondheidsofficier. Na de Omwenteling zou hij die functie vervullen in het Belgisch leger tot in 1835. Hij zet dan zijn studies verder aan onze Universiteit waar hij zijn diploma van geneesheer behaalt in 1838.

Hij vestigt zich dan definitief in de St-Jacobsparochie in Gent waar hij weldra bekend wordt als dokter der armen die kosteloos consultaties geeft.

Voor Snellaert was het beroep van geneesheer een apostolaat en dat kwam trouwens tot uiting gedurende de cholera-epidemieën die in die tijd Gent teisterden. Hij stond altijd op de bres om zieken en stervenden hulp en troost te bieden.

Dat hij bovendien zeer onderlegd was blijkt uit het feit dat hij talrijke wetenschappelijke bijdragen publiceerde in het "Bulletin de la Société de Médecine de Gand".

Niettegenstaande al deze kwaliteiten zou de naam Snellaert nu misschien totaal vergeten zijn, ware het niet dat hij ook een belangrijke rol gespeeld heeft in de Vlaamse Beweging die, anderhalve eeuw geleden, een heel andere betekenis had dan ze nu heeft.

In 1836 was hij medestichter van de "Maatschappij van Vlaamsche Letteroefening" die beter bekend zou worden onder de naam van haar kenspreuk "De Tael is gansch het Volk".

Hij was de 2e voorzitter van het Willemsfonds van 1855 tot 1861. Hij vond nog de tijd om boeken te schrijven over Vlaamse Kunst, Zang en Toneel. Zijn voornameste werk op dat gebied "Oude Vlaamsche Liederen" werd door hem uitgegeven in 1848.

Bij de toen zeer moeilijke strijd voor de ontvoogding van het Vlaams volk zijn zijn enthousiast woord en zijn vlotte pen niet zonder nut geweest.

Ferdinand Snellaert stierf van een longontsteking in 1872, hij was 63 jaar oud. Van hem kan niet gezegd worden dat hij hier een vergeten figuur is. In Gent hebben wij een Snellaertstraat, in St-Amandsberg een Snellaertplein en na zijn dood werd er een “Snellaert’s Kring” gesticht.

In 1896 werd een gedenkteken geplaatst op zijn graf op het Campo Santo. In 1972 werd de 100e verjaring van zijn dood herdacht en werd er een borstbeeld geplaatst op het Snellaertplein.

In 1909 was er reeds een gedenkplaat onthuld aan het huis in de Meirelbekestraat waar hij stierf. Zoek niet naar de Meirelbekestraat, ge zult ze niet vinden. Deze straat die reeds zo heette in 1377 werd ook het slachtoffer van de Gentse manie om straatnamen om de haverklap te veranderen. Zij heet nu Kruideniersstraat.

3 Juli 1938

Onthulling van een gedenkplaat aan het sterfhuis van Florimond Van Duyse in de Laurent Delvauxstraat.

Zie ook “Ghendtsche Tydinghen” - 2002 - N°1 - 33-34.

3 Juli 1980

Na er 117 jaar gestaan te hebben wordt het standbeeld van Jacob Van Artevelde weggenomen voor de aanleg van een ondergrondse parking.

4 Juli 1595

Eerste steenlegging van het nieuw Schepenhuis van Ghedeele.

4 Juli 1780

Dood op het Kasteel van Tervuren van Karel van Lotharingen. (Charles de Lorraine).

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2001 - N°6 - pp. 392-393.

4 Juli 1794

Generaal Charles Pichegru rukt met de Franse troepen de stad binnen.

4 Juli 1814

Hye-Schoutheer noteert in zijn “Dagaenteekening ofte kronijke”: “Men ontdekte in den bureau van den greffier der Tresorye op ‘t Stadhuis, boven eene kasse, eenen zeer ouden standaerd op geschildert lynwaet, verbeeldende den leeuw der stad, rustende tegen de Maegd van Gend, die haer streeld. Hij was onder

eenen hoop registers en papieren”.

Een eeuw later kon Alfons Van Werveke dit vaandel, dank zij archiefstukken, toeschrijven aan Agnès Van den Bossche, “Schilsterigghe” die het vervaardigde in het Schepenjaar 1481-1482.

4 Juli 1840

Geboorte van Jules Seys.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2000 - N°2 - pp. 110-111.

4 Juli 1851

Dood van Joseph Mengal.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2001 - N°4 - p.239.

4 Juli 1911

Oprichting van de “Centrale Electricque des Flandres”.

In 1913 liet zij de Centrale in Langerbrugge bouwen. Deze kwam in dienst op 21 Maart 1914.

Hugo COLLUMBIEN
